VILDMARKEN

Av UPTON SINCLAIR

(Forts. fr. föreg. n:r.)

Farmor Majauszkiene såg, att hennes vänner sattes i förlägenhet vid denna anmärkning; de kunde ej fullt fatta, huru det var möjligt att "bolaget gäckades" därigenom att betalningen för huset erlades. Tydligen voro de mycket oerfarna. Billiga som husen voro, såldes de i den tanken, att folk som köpte dem icke skulle vara i stånd att till fullo betala dem. Om de mankerade — vore det blott på en enda månad — skulle de förlora huset tillika med de därå gjorda inbetalningarna, och så skulle bolaget sälja det på nytt igen. Och fingo de ofta tillfälle att göra så? Dieve! (Farmor Majauszkiene upplyfte sina händer). De gjorde det — huru ofta, kunde ingen säga, men säkert oftare, än innan halva betalningstiden var tillämpadlupen. De kunde hårom fråga vem som hälst som det ringaste kände till Fläskpackarstaden; hon hade bott här hela tiden sedan detta hus uppfördes och kunde berätta för dem hela dess historia. Och hade det någon gång förut blivit sålt? Suismilkie! Jojomen; sedan huset blivit byggt, hade ej mindre än fyra familjer, som deras gamla interlokutör kunde nämna vid namn, försökt betala detsamma, men misslyckats. Hon kunde förtälja dem något om den saken.

Den första familjen hade varit tyskar. Familjerna hade alla tillhört olika nationaliteter — representanter av olika raser hade bytt plats med varandra i slakterierna. Farmor Majauszkiene hade med sin son anlänt till Amerika vid en tidpunkt, då, så långt hon visste, endast en annan litauisk familj fanns i distriktet; arbetarna hade då alla varit tyskar — skickliga biträden vid nötkreatursslakt, vilka firmornas dåvarande chefer fått införskriva från Tyskland vid affärens igångsättande. Efteråt, när billigare arbetskrafter stodo till buds, hade dessa tyskar flyttat bort. Deras efterträdare voro irländare — i sex eller åtta års tid hade Fläskpackarstaden varit en ordentlig irländsk stad. Ännu funnos här några kolonier av irländare, tillräckligt många för att vara herrar i alla fackföreningar och i poliskåren samt spela huvudrollen i svindlerisystemet; men de flesta av dem, som arbetade i slakterierna, hade begivit sig i väg, då lönerna nästa gång minskades — efter den stora strejken. Då hade böhmarne trätt i stället och efter dem polackerna. Folk sade, att den gamle Durham själv var ansvarig för dessa inflyttningar; han hade svurit på, att han skulle så eftertryckligt handskas med folket i Fläskpackarstaden, att de aldrig mera skulle mot honom framkalla en strejk. Och därpå hade han sänt sina agenter till varje stad och by i Europa för att utsprida ryktet om arbetsutsikter och höga löner i Chicagos slakterier. Folk hade strömmat in i hoder, och gamle Durham hade prässat dem allt tätare, drivit på dem, krossat dem i bitar — och sedan skickat efter nya offer. Polackerna, som kommit i 10,000-tal, hade blivit undanträngda av lithauerna, och nu höllo lithauerna på att undanträngas av slovakerna. Vilka som voro fattigare och mera beklagansvärda än slovakerna, därom hade farmor Majauszkiene ingen mening, men slakteribaronerna skulle nog taga reda på dem; ingen fara för det! Det var en lätt sak att locka dem hit, ty lönerna voro verkligen högre, och först när det var för sent, gjorde det stackars folket den upptäckten, att allting annat också stigit i pris. De liknade råttor i ett hål, det var sanningen, och flera hopades för vardag. Så småningom skulle de dock få sin hämnd, ty sådan som ställningen nu började bliva, var de nrakt outhärdlig för mänskliga varelser; och folket skulle resa sig och mörda slakteribaronerna. Farmor Majauszkiene var socialist eller hyste några andra för våra vänner obekanta åsikter; hennes andre son arbetade i Sibiriens gruvor, och själv hade den gamla frun på sin tid hållit tal på folkmöten; något som gjorde, att hon för hennes nuvarande åhörare tedde sig ännu mera fasaväckande.

Dessa sistnämnda bådo henne återkomma till historien om huset. Den tyska familjen hade varit präktigt folk, sådant hade förstås funnits i ganska stor myckenhet, varpå nu var allmän brist i Fläskpackarstaden. Men de hade arbetat hårt, fadern hade varit en idog man och de hade betalt betydligt över halva köpesumman för huset. Men han hade blivit dödad vid en olyckshändelse, då en hiss störtade ned hos Durhams.

Sedan hade irländarne kommit; de hade funnits där i mängd, de också. Mannen söp och slog barnen — grannarna kunde höra dem skrika varenda natt. De voro alltid på efterkälken med hyran, men bolagsmännen voro snälla mot dem. Det var någon slags politik bakom det hela — farmor Majauszkiene kunde inte just säga vad det var — men herrarna Lafferty hade tillhört en slags politisk klubb, vars medlemmar utgjordes av distriktets rånare och upprorsmakare, och en ledamot av den föreningen riskerade aldrig att bliva arresterad, sak samma, vad rackartyg han gjort. En gång hade t. ex. den Lafferty, som här är i fråga, blivit ertappad i sällskap med några vilda sällar, som stulit kor från en del fattigt folk i grannskapet, slaktat och styckat dem i ett gammalt skjul och sedan sålt köttet. Dömd till endast tre dagars fängelse, hade han kommit ut därifrån med ett leende på läpparna, och sin plats i slakterierna fick han behålla. Dryckenskapen ruinerade honom emellertid i grund. En av hans söner, en präktig karl, tog vård om honom och den övriga familjen, tills han själv efter ett par års förlopp dog av lungsot.

Och så var det en annan beaktansvärd omständighet beträffande detta hus — så avbröt farmor Majauszkiene själv sin berättelse — det medförde olycka att bo där. Alltid hade någon medlem av de familjer som bebott huset fått lungsot. Ingen kunde egentligen säga orsaken härtill; det måste bero därpå, såsom somliga påstodo, att huset blivit uppfot i månens nedanperiod. Det fanns dussintals sådana hus i Fläskpackarstaden, vilka kommit till under enahanda förhållande. Ibland var det så, att ett särskilt rum var förhäxat på så vis, att den som sov i detsamma hotades av nära förestående död. Vad detta hus beträffade, hade den irländska familjen först blivit hemsökt av denna olycka; en böhmisk kom näst i ordningen. Sistnämnda familj förlorade ett barn — om detta skedde på grund av det olycksöde som tycks vara förbundet med huset, är emellertid icke fullt säkert; ty det är litet svårt att säga, huru det gick med de i slakterierna anställda barnen. I de dagarna var det nämligen ingen lag rörande dessa barns ålder — slakterierna hade användning för alla barn utom dibarn.

Vid denna anmärkning sågo familjemedlemmarna förvånade ut, och farmor Majauszkienen såg sig tvungen att ingå i en förklaring: detta var emot den senare tillkomna lagen, att inga barn under sexton år få anställas i slakterierna. "Vad är meningen med detta?" frågade de. De hade tänkt låta lille Stanislovas söka arbete där..... Ja, det var ingenting att vara ledsen för; lagen gjorde ingen åtskillnad till person, den endast tvingade folk att ljuga beträffande sina barns ålder. Undras just, om lagstiftarne kunde vänta sig något annat! Det fanns familjer, som utan barnens tillhjälp omöjligen skulle kunna försorja sig — och lagen öppnade för dem ingen annan utsikt att förskaffa sig sitt levebröd. Ofta hände det, att en stsor och kraftig karl måste vänta i månader, innan han fick arbete i Fläskpackarstaden, under det att ett barn med lätthet kunde få plats med detsamma. Se, det hade alltid kommit någon ny maskin, och denna var av sådan beskaffenhet, att den mycket väl kunde skötas av ett barn; genom att vid densammas skötande anställa ett barn kunde sålunda ägaren framprässa lika mycket arbete som av en man, och det för tredjedelen av den betalning, hans måste punga ut med till denne.

För att nu återkomma till huset, så var det hustrun i den därnäst inflyttande familjen som dött. Detta inträffade sedan de bott där i fyra år. Denna hustru hade fått tvillingar vart år — och när de flyttade in, hade det varit fler barn än man kunnat räkna. Sedan hon dött, ville mannen icke gå till sitt arbete varje dag och lämnade barnen att sörja för sig själva. Grannarna hjälpte de små en och annan gång, annars hade de väl frusit till döds. Tre dagar voro barnen ensamma; då fann man, att deras fader var död. Han var en "golvman" hos Jones; en sårad tjur bröt sig lös och krossade honom mot en pelare. Barnen hade sedan förts ur huset, som bolaget i samma vecka sålde till ett sällskap av emigranter.

Så gick den stygga gamla kvinnan på med att berätta sina ryliga historier. Vem kunde veta huru mycket i allt detta var överdrift? Det var blott alltför antagligt. Det där om lungsot, till exempel. De visste inte vad lungsot var, de kände blott till, att den kom folk att hosta; och i två veckors tid hade de varit ängsliga över att Antanas haft upprepade hostattacker. Dessa syntes skaka hela hans kropp, och de upphörde aldrig; man kunde alltid se en röd fläck där han spottat på golvet.

Och dock var allt detta ett intet mot vad som kom litet senare. De hade börjat fråga den gamla frun, varför en familj blivit oförmögen att betala, och de försökte med siffror visa henne, att detta lätt bort kunna förekommas. Men farmor Majauszkiene tillät sig betvivla deras siffror. "Ni talar om tolv dollars i månaden", sade hon; "men häri inbegripes icke räntan".

Då stirrade de på henne. "Ränta"! utropade de.

"Ja, ränta på de pengar, ni ännu icke erlagt", svarade hon.

"Men vi behöva inte betala någon ränta"! skreko de, tre eller fyra på en gång. "Vi skola blott betala tolv dollars i månaden".

Och hon endast log åt dem. "I liknen alla de andra", sade hon. "Bolagsmännen bedraga er och äta upp er levande. De sälja aldrig ett hus utan att taga ränta på resterande köpesumman. Gå efter köpekontraktet, så få vi väl se".

Med av obeskrivlig oro klappande hjärta öppnade Teta Elzbieta sin byrå och tog fram det papper, som redan förorsakat henne och de andra så mycken ångest. De knappast vågade andas, där de satt sig omkring den gamla frun. Och hon, som kunde läsa engelska, ögnade igenom papperet. "Ja", sade hon slutligen, "här är det, naturligtvis: med månatlig ränta därå efter 7 procent om året."

En dödstystnad följde. "Vad menas med detta?" frågade till sist Jurgis nästan i viskande ton.

"Därmed menas", inföll gumman, "att I utom de där tolv dollrarna måsten betala åtta dollars och fyrtio cents nästa månad".

Det blev åter tyst; ej ett ljud hördes. Det blev som när maran faller över en, då plötsligt någonting viker undan en och man tycker sig sjunka, sjunka, ned i bottenlösa avgrunder. Som i ljuset av en blixt sågo de sig själva som offer för ett obevekligt öde drivna in i ett hörn, fångna i en snara, prisgivna åt undergång. Deras förhoppningars sköna byggnad störtade tillsammans, och dess fall ekade i deras öron. Och alltjämt fortsatte gumman med sina berättelser. De önskade, att hon skulle sluta, men det gjorde hon ej; och hennes röst lät som kraxandet av en massa olycksbådande korpar. Jurgis satt med knäppta händer, och svetten rann i strömmar från hans panna; och det var som om något fastnat i Onas strupe och höll på att kväva henne. Då avbröt Teta Elzbieta plötsligt tystnaden med ett klagorop, och Marija började vrida sina händer och snyfta: "Ai! Ai! Beda man!"

All deras jämmer gagnade dem naturligtvis icke. Där satt farmor Majauszkiene, känslolös, en bild av ödet. Och de hade förstås inte vetat av det. Det var väl ej så bestämt, att de skulle veta av det. Men det stod i köpekontraktet, och det var allt som var nödvändigt, såsom de skulle finna när tiden var inne.

På något sätt blevo de emellertid kvitt sin gäst, och tillbrakte sedan natten under veklagan. Barnen vaknade och funno, att någonting var galet; de jämrade sig också och kunde inte tröstas. På morgonen måste ju de flesta av de äldre gå till sitt arbete; slakterierna äunde naturligtvis ej avbryta sin verksamhet för deras sorg. Men klockan 7 stodo Ona och hennes styvmoder vid agentens kontorsdörr. Ja, sade han dem, när han kom, det var fullkomligt riktigt; de måste betala ränta. Då utbröt Teta Elzbieta i protester och förebråelser, så att folket på gatan stannade och kikade in genom fönstret. Agenten var lika huld som vanligt. Han var djupt bekymrad, sade han. Han hade icke nämnt något om ränta, helt enkelt därför att han antog som en given sak, att de skulle förstå, att de måste betala ränta på sin skuld.

Med detta besked avlägsnade de sig. Ona gick till slakterierna, och vid middagstiden fann hon Jurgis, för vilken hon berättade, huru ärendet avlupit. Han tog det lugnt, han var nu på det klara med saken. Det var ödets vilja; de skulle i alla fall styra allt till det bästa. Han svarade på sitt vanliga sätt: "Jag skall arbeta hårdare". Det skulle kullkasta deras planer till en tid, och det torde nog bli nödvändigt, att Ona också skaffade sig arbete. Då tillade Ona, att Teta Elzbieta beslutat, att lille Stanislovas likaledes skulle söka sig något att göra. Det var inte rätt och billigt att låta Jurgis och Ona försörja familjen; denna skulle hjälpa till så gott den kunde. Förut hade Jurgis förkastat denna tanke, men nu rynkade han sina ögonbryn och böjde sakta sitt huvud — ja, kanske det vore bäst; de finge alla göra uppoffringar nu.

Följaktligen begav sig Ona samma dag ut på jakt efter arbete. På kvällen kom Marija hem och sade sig hava sammanträffat med en flicka, som hade en väninna, vilken var anställd i ett av emballagerummen hos Browns, och hon kunde möjligen skaffa en plats åt Ona där. Men förestånderskan var av det slaget som gärna tar emot "handtryckningar" i form av mutor. Det tjänade ingenting till att söka plats hos henne, med mindre man samtidigt stack en tiodollarssedel i hennes hand. Jurgis kände nu icke ringaste förvåning häröver; han endast frågade, vilken lön platsen inbrakte. Så öppnades underhandlingar, och efter ett samtal kom Ona hem med den underrättelsen, att förestånderskan synts fatta behag i henne och sagt, att fast hon ej var säker på saken, hon dock trodde sig i stånd att sätta henne till arbete med att sy överdrag till skinkor, en sysselsättning, varpå hon kunde förtjäna ända till åtta eller tio dollars i veckan. Detta var liktydigt med en tillsägelse att åter infinna sig, inberättade sedermera Marija, som rådfrågat sin väninna. Och så blev det en pinsam överläggning i hemmet. Arbetet förrättades i en av källrarne, och Jurgis ville ej, att Ona skulle arbeta på en dylik plats. Men det var en lätt syssla, och man kunde ej få allt som man önskade sig. Vadan Ona, med en tiodollarsedel, som brände ett hål i hennes hand, hade ett andra samtal med förestånderskan.

(Forts.)

HOTFULLT.

Hjonen på Riveberga fattiggård kommo en vacker dag överens att ingå till direktören med en anhållan om att få tillökning på snuspängarna samt bättre kost. Till detta svåra uppdrag valdes Per Jansson. Inkommen på kontoret rätade Per upp sig och sade:

— Jo, si saken å nu den att vi ha kommit överens om att be om lite flera snuspängar å mera å goare mat. Ja ska säja direktören att snusen å så bedröveligt dyr. För fem öre snus kostar i närvarande stund tie öre, så nå'n ändring måste ske.

Direktören: — När jag tycker något felas och är av nöden, då ändrar jag, och därmed nog.

Per Jansson (arg): — Jaså, ä då på då viset! Då ska ja säja direktören en sak, då flyttar vi å sen får ni ta fattighusgubbar var ni vill ifrån!

BLAND NORDBOR I FÖRENTA STATERNA

(Forts. från sid. 3)

Svenska metodistförsamlingen å Thomas st. i Worcester har lyckats över förväntan i den finanskampanj som under en veckas tid bedrivits, och vars mål var att i löften samla $15,780. Till förliden vecka voro $16,500 tecknade och komitérade hyste förhoppning om att summan skulle stiga till åtminstone $25,000 innan veckans slut.

American-Scandinavian Foundation har i dagarne utsänt en officiell redogörelse för räkenskapsåret 1918, o. framgår bland annat av denna redogörelse att extra bidrag till stiftelsen under föregående år för olika ändamål uppgick till den aktningsvärda summan av $10,807. Till en fond för understöd åt professor Amandus Johnson i och för forskningar hade av olika donatörer hopbrakts $527. "En vän" har skänkt $500 för att annonsera stiftelsens publikationer, mrs H. G. Leach har skänkt $3,000 till fonden för ökandet av stiftelsens tidskrifts spridning, dr H. G. Leach $4,000 till underhållet av stiftelsens upplysningsbyrå, Charles S. Peterson $750 för utgivandet av "Gösta Berlings Saga" och C. Henry Smith $2,000 för utgivandet av en historisk avhandling om skandinavisk konst. Bland stiftelsens tillgångar märkes en post på $356,720.92 för inteckningsobligationer, $113,734.94 fastigheter. Resten av tillgångarne, som inalles uppgå till 551,032.34, utgöres av lager, inventarier, till betalning förfallna räkningar etc.

HUGGET OCH STUCKET

(Forts. från sid. 2)

Hur många verkliga bolsjeviker, som äro okloka nog att vilja med våldets medel införa sovjetsystem i Canada redan idag, finnes det? En liten, liten bråkdel.

•

Och säkert är, att ingen av arbetarledarna räknas bland de verkliga bolsjevikerna, icke ens de, som rycktes från sina familjers sköte i nattens timma, bundos och fördes till Stoney Mountain.

•

Ontario Trades and Labor Council har yrkat på att arbetsminister Gideon Robertson avgår. De äro icke de enda, som göra det. Den större delen av det canadensiska folket torde hysa samma önskan.

•

Sir Robert Borden har upplyst att arresteringarna av arbetarledarna skedde på arbetsministerns rekommendation.

•

Det är att beklaga, att t. o. m. Grain Growers Guide icke kan hålla sig till sanningen angående strejken i Winnipeg. Farmare, protesteren!

•

Minst av allt skulle vi vilja vara s. k. speciell poliskonstapel i Winnipeg.

•

Så länge den gamla hederliga och dugliga poliskåren i Winnipeg ännu tjänstgjorde, förekommo inga oroligheter i Winnipeg. Brottens antal voro även mindre än någonsin förut. Men sedan.....

•

A. J. Andrews, K. C., dominionregeringens ombud i Winnipeg, talar som, om han vore Canadas envåldshärskare. "Jag har beslutat att uppskjuta deporteringsåtgärderna, tills anklagelserna mot de arresterade arbetarledarna blivit hörda", säger han. Vem är då denne mäktige Andrews, som av nåder låter enkel brittisk rättvisa ha sin gång? Jo, en herre, som i senaste provinsval spelade en utmärkt löjlig roll och med överväldigande majoritet blev besegrad.

•

På denna sidan Atlanten sätter man socialister och arbetarledare i fängelse. I Europa sätter man dem i regeringarna. Det är det, som gör skillnan så stor!

•

Don Basuno berättar i St.-T., följande nätta historia:

En ung man från landsorten, vilken gästar en Stockholmsfamilj, hade gjort upp en förteckning på vad han ville se, och bland det sevärda var Brunkebergstunneln särskilt förprickad. Den unge mannen, som ledsagades av husets unga döttrar, fick se den ena märkvärdigheten efter den andra, men till tunneln kom man inte, ty den låg så ur vägen.

En dag, när han med sina unga damer sneddar över Norrmalmstorg, fick han plötsligt syn på det s. k. underhuset — bekvämlighetsinrättningen i underjorden — dit han såg folk styra kosan. Det kunde, ansåg han, inte vara annat än tunneln, varför han högt och glatt ropade till flickorna:

— Kom, så gå vi in här!

Då de förläget vägrade, trodde han deras betänklighet gällde avgiften, som han hört vore att erlägga, varför han generös utbrast:

— Äsch, kom nu bara — jag b j u d e r!

•

Dr Sven Hedin verkar som en kort, elegant klinga, alltid con amore dragen till strid när tillfälle yppar sig, förklarar författaren Emil Bönnelyche i en Sven Hedin intime intervju i danska Politiken. Här får man också reda på att Hedin ämnar företaga en ny expedition på 3 a 4 år till sin olyckliga kärleks land, Transhimalaja och Tibets vilda berg, där ingen europé före honom satt sin fot. Svenska staten garanterar — lustturen. Hr Hedin röker också mycket starka cigarrer, som smaka som en blandning av opium och nikotin. Den frejdade svenska upptäcktsresanden lever nu ett inåtvänt liv, fjärran från politiken, och arbetar som en vetenskaplig eremit, en asketisk stoiker, vilken behandlar det exakta vetandet plastiskt ända till kl. 5 på morgonen. Doktorns brevsamling från Europas stormän, vilken hans systrar prydligt ordnat åt sin berömda broder, har även imponerat på den danska intervjuaren, som icke nekat sig något av vad ämnet haft att bjuda.

Hr Hedin dementerar.

•

Kolingens svärmor, fröken Karlson, ägnar i Dagens Nyheter Albert Engström i anledning av 50-årsdagen följande pris:

Ack, snällaste hr Strix, jag beder dig ursäkta att jag, som ej är van som du med pennan fäkta, likväl till orda ta'r för att på detta vis i ödmjukhet och fröjd få ägna dig mitt pris. Allt sedan första da'n, som vi varandra kände, då du i mitt krypin din första liter brände, en god och trofast vän i dig jag alltid fann..... Ja, dyra Albert Strix, du ä' en hedersman!! Tänk, Kolingen, min måg, hur skulle han väl levat om ej i alla år du för hans bästa strävat? Du varit honom mer än både mor och far, och allt vad dumt han gjort tog jämt du i försvar. Jag vet nog, Redaktör'n, du mycket annat skrivit (på Dompans systerson du ock berömd har blivit), men ändå säger jag (förlåt mig, ä' du snäll!) vad övrigt som du gjort, bar mest "åt häcklefjäll". Men Kolingen, min måg och Dompans farbröder, och Fula Fabian, och Feta Filles moder, Schaviga Ludde ock, samt många, många fler, med ära och med glans de föra ditt baner. Kring dig de samlats ha, som trogna kring profeten, du kämpat har med dem mot dum- och nykterheten, och om ditt liv förlängs med ännu femtio år, livsglädje littervis du säkert oss består! I mitt och allas namn, som du till fröjd har varit, hell, lycka till, gå på — tack för den tid, som farit.

•

Vid sin installation i Uppsala höll den på annat ställe i dagens nummer omtalade teologie professor Linderholm ett tal till akademiska kollegor och lärjungar och berörde bland annat den nuvarande brytningstiden, vilken han betecknade som särskilt svår för teologien, för kyrkan och för dem som tänka på att gå i dess tjänst. Och dock, sade talaren, synes det mig nu vara ljusare än för ett par decennier sedan. Linjerna börja klarna och de senaste årens erfarenheter ha väckt ett nytt allvar. Kyrka och teologi behöva nu i sin tjänst våra bästa, våra modigaste och intelligentaste män. Ingen familj är för förnäm att ställa en son eller dotter i dess tjänst. Hr Linderholm tror inte på någon fransk politik mot den gamla svenska kyrkan. Men tvånget inom kyrkan måste bort och frihet ges att både äga och säga sin övertygelse. Vi ha redan akademisk lärofrihet även i telogien. I skydd av denna frihet kan en universitetsteolog nu ostraffad följa den vetenskapliga sanningens bud. Prästen, läraren och namneligen folkskolläraren behöva samma frihet och skola även få den. Deras samveten äro lika mycket värda som den lärdes. Det är något meningslöst i en fri universitetsteologi och en bunden förkunnelse och skolundervisning.

•

Med anledning av prof. Linderholms bok Det andliga nutidsläget och kyrkan, i religiösa kretsar helt enkelt kallad "boken", har den svenska humbugens representant Svenska Morgonbladet under någon tid riktat häftiga angrepp mot ärkebiskop Söderblom och bland annat rätt inkvisitoriskt sökt framtvinga en bekännelse om ärkebiskopens mening i vissa kristliga teologiska spörsmål. Detta har i sin ordning föranlett pastor Johannes Uddin att ställa några frågor till Svenska Morgonbladets redaktör — de publiceras i en av pastor Uddin utgiven veckotidning, sedan Svenska Morgonbladet vägrat införa dem i sina spalter.

Frågorna, som framställas i en artikel med rubriken Nutidsläget och ärkebiskopen, äro i huvudsak av följande lydelse:

Var det Gud som befallde Josua att mörda män, kvinnor och barn samt att på hästarna avskära fotsenorna? Om denna uppgift i Josua bok förnekas, faller den gamla inspirationsdogmen.

Kan det vara sant som Augburgska bekännelsen lär — 9:de artikeln — att små odöpta barn ej bli saliga? Om vi måste avvisa en så ohygglig lära, har man då ej rätt och plikt att även i andra avseenden granska bekännelseskrifternas sanning i ljuset av evangeliet och samvetet? Måste vi t. ex. icke hålla före att jämväl den uppfattning av vår himmelske fader åt vilken Augustanas 1:de artikel ger uttryck måste vara falsk, nämligen att han, som skapat änglarna och människorna och såväl då som nu var allvetande, skulle efter den yttersta dagen låta "de ogudaktiga och djävlarna utan återvändo pinade och plågade varda"?

Hr Uddin uttrycker den förhoppningen att redaktör Ollén inte svävar på målet utan ger "ett klart och manligt svar".

•

Till krigets verkningar hör bland annat att en mängd personer fått vurmen att skaffa sig skjutvapen. Därom berättar i Daily News en engelsk officer följande historia, som ej saknar sina komiska drag.

Han hade i en tidning satt in en annons om att han hade ett dubbelpipigt jaktgevär till salu. På fyra dagar komma 167 svar, omfattande alla möjliga yrkesutövare, från en docent vid det aristokratiska Oxforduniversitetet och till en rättfångare. En av spekulanterna uppgav icke något yrke, men förklarade endast att han "fått en så faslig lust att skjuta" — sak samma på vad. Ett flertal köpare offererade en byteshandel och erbjödo då som vederlag bl. a. en get, ett dussin buteljer portvin, en talande papegoja, en skrivmaskin, en maskin att göra glass och en dresserad apa. Efter att kommersen var uppgjord fick han från flera av de besvikna spekulanterna ovettiga brev med förklaringen att han var en svindlare.

•

Det är inte omöjligt att kung Karl skulle ha tyckt om spex, anser Carl XII:s-kännaren kapten Oswald Kuylenstierna, som med anledning av Stockholmsstudenternas skämt med hjältekonungen i en tidning tar sig före uppgiften att göra honom lite bättre förstådd av nutidsungdomen. Carl XII var humorist, försäkrar hr Kuylenstierna, och deltog med liv och lust i de upptåg som Stenbock brukade låta anordna i vinterkvarteren. Under belägringen av Thorn lät han en skådespelartrupp uppträda för sig, och det är inte omöjligt, anser kapten Kuylenstierna, att han skulle skrattat rätt gott om begreppet spex då varit uppfunnet och man framställt på scenen hjältar ur en äldre tids historia. Kungen dansade också, trots sin blyghet för damer, och det med sådan energi att man efteråt kunde se på damernas hår vilka av dem som haft äran att dansa med kungen. Och i Bender lät han ofta en fransk kapten sjunga dragonvisor för sig. Trots detta tycker kapten Kuylenstierna emellertid inte att kungen är riktigt lämplig såsom spexfigur.

N. F. B.

REDAKTIONSARTIKLAR

(Forts. från sid. 2)

överenskommelser. En särskild tanke ägnas sjömännen, som skulle skyddas genom en speciell internationell sjömansrätt, tillkommen under medverkan av deras egna organisationer.

Vad beträffar de industrier som icke äro att hänföra till farliga, stadgar det tyska förslaget att för alla arbetare och anställda får arbetstiden icke överstiga åtta timmar. För kvinnor bör arbetet på lördagarna icke omfatta mer än fyra timmar och skall vara avslutat kl. 12 på dagen. Om på grund av arbetets natur denna bestämmelse icke kan genomföras, skola arbeterskorna ha en motsvarande ledighet någon annan dag i veckan. Barn få användas som lönearbetare inom industri, handel och jordbruk först då de fyllt sitt fjortonde levnadsår.

Dessa stadganden om arbetstidens reglering kompletteras med en bestämmelse om söndagsvila. Alla arbetare och anställda tillförsäkras en sammanhängande vilotid på minst 32 timmar, som i regel böra infalla mellan lördagen och måndag morgon. Undantag göres endast för arbete, vars fullgörande är nödvändigt för återupptagande av arbetet påföljande dag eller som av tekniska skäl icke kan avbrytas och för sådan verksamhet som åsyftar förströelse och folkbildning — det framgår icke tydligt av den tyska texten om undantag bör göras för sådan förströelse som avser de breda samhällslagren.

I fråga om socialförsäkringen fordrar det tyska förslaget, som var att vänta, att den göres obligatorisk för sjukdomsfall, olycksfall under arbetet invaliditet, arbetslöshet och ålderdom. Dessutom gäller försäkringen för efterlevande och för moderskap. Utländska arbetare äro principiellt likställda med landets egna arbetare beträffande avgifter till och understöd från socialförsäkringen. I detta sammanhang kan framhållas att invandrade arbetare kunna göra anspråk på att komma i åtnjutande av de löne- och arbetsvillkor varom avtal träffats inom det yrke de tillhöra.

Detta är huvudpunkterna i det internationella arbetarprogram som stödes av den unga tyska republiken. Det har aldrig varit meningen att realisera det omedelbart och i ett sammanhang. De stora produktionsproblemen komma nu under rekonstruktionsperioden, särskilt i Tyskland, att erbjuda svårigheter som i varje fall icke befordra ett snabbt genomförande av den internationella arbetarlagstiftningen. Men man kan förutse att de tyska riktlinjerna på detta område komma att intaga en framskjuten plats i arbetet på bättre och tryggare levnadsförhållanden för lönearbetarklassen.

VI SÄLJA EJ EXPERIMENT

VARJE International Harvester maskin är planerad, tillverkad och såld för att utföra särskilt arbete. Farmaren som köper en väntar att den skall utföra detta arbete. Vi sälja ej experiment. Våra maskiner äro prövade för åratal förrän de äro sålda, och vi uppehålla en inövad Service Organization för att försäkra att varje maskin som säljes möter köparens förväntan. Genom denna metod ha vi vunnit och uppehålla förtroendet av de mångtaliga farmare vilka begära endast International maskiner.

Deering och McCormick Harvesting och Haying maskiner

utföra tillfredsställande arbete på tusentals farmar, kräva mycket liten tillsyn, och med lycka övervinna alla möjliga krav under skörd och höinbärgningstiderna. Köp dessa maskiner av beprövad kvalité och var försäkrad obehindrad och maximi betjäning, vid en tid då en nedbräckning kan betyda svår förvirring och förlust.

Där är ej bättre tid än just nu att se eder lokalagent angående eder bindare, mower, side delivery rake, hay loader, eller någon annan maskin som ni kommer att behova denna säsong och att placera eder order för Deering eller McCormick binder twine.

Deering och McCormick skörde- och höinbärgningmaskiner giva betjäning alltid och få betjäning alltid. Lokalagenten kan taga hand om edra behov. Vid hans färdiga kommando stå 16 branschavdelningar. Betjäningen som ni erhåller är sådan som ni kan vänta för en organisation vilken för nära ett århundrade har specialiserat på farmbehov.

International Harvester Company of Canada, Limited,

BRANCH HOUSES

WEST—Brandon, Man., Calgary, Alta., Edmonton, Alta., Estevan, Sask., Lethbridge, Alta., N. Battleford, Sask., Regina, Sask., Saskatoon, Sask., Winnipeg, Man., Yorkton, Sask.

EAST—Hamilton, Ont., London, Ont., Montreal Que., Ottawa, Ont., Quebec, Que., St. John, N. B.

Dr. Philip A. Eckman

Skandinavisk Tandläkare

Tändernas vård

får icke försummas, om ni önskar behålla eder goda hälsa. Det har bevisats att alla svåra sjukdomar komma av dåliga eller försummade tänder. — Jag står med nöje till eder tjänst och vill giva eder alla råd jag kan och vill undersöka edra tänder gratis. - - - - -

TÄNDER UTDRAGAS SMÄRTFRITT

ALLT ARBETE GARANTERAS

Dr. PHILIP A. ECKMAN

Manitoba Hall Block,

293 Portage Ave., Winnipeg, Man.

Hudar Pälsverk Ull

Om ni önskar snabb betalning för och största förtjänsten på edra pälsverk, hudar, ull etc., skeppa dem till

Frank Massin

Efterskrif priser och fraktsedlar.

BRANDON, - - , - - MAN.

MÄN

som ha lust till att lära känna sig själfva, skulle skrifva efter ett exemplar af N. Rosenberg Co's berömda bok

"LIFVETS HEMLIGHETER"

Boken omhandlar lifvets hemligheter, äktenskapet, många slags sjukdomar, hemliga synder, deras följder, förebyggande och hur man kan bota sig själf i hemmet, o. s. v., och är i hög grad intressant. Sändes fritt i förseglad omslag till en hvar som på ett postkort eller i bref inständer sin adress till den pålitliga läkarefirman

N. ROSENBERG CO., 117 N. Dearborn St. Suites 209-210, Chicago, Ill.